

31.1.2024

VN/1743/2020

Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta

Toimintakertomus 2023

Sisällysluettelo

1. TOIMINTAKERTOMUS	3
2. TIEDONHALLINTALAUTAKUNNAN ARVIOINTITEHTÄVÄ 2023	3
2.1. Toteutetut arvioinnit	3
2.2. Arviontien perusteella toteutetut ohjaustoimenpiteet	4
3. TIEDONHALLINTALAUTAKUNNAN EDISTÄMISTEHTÄVÄT 2023	5
3.1. Tiedonhallintalautakunnan suositukset	5
3.2. Tiedonhallintalautakunnan koulutukset	8
3.3. Tiedonhallintalautakunnan jaostot	8
3.4. Tiedonhallintalautakunnan kannanotot, lausunnot ja neuvonta	13
3.5. Tiedonhallintalautakunnan järjestämät tilaisuudet ja muut viestintätoimenpiteet	16
4. TOIMINNAN PAINOPISTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2023	19
5. TIEDONHALLINTALAUTAKUNNAN TYÖSKENTELY VUONNA 2023	21
5.1. Tiedonhallintalautakunta	21
5.2. Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö	23
5.3. Tiedonhallintalautakunnan asiantuntijapalvelut	23
5.4. Tiedonhallintalautakunnan jaostojen kokoonpano	24
6. TIEDONHALLINTALAUTAKUNNAN RESURSSIEN KÄYTTÖ VUONNA 2023	28

1 Toimintakertomus

Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunnan (tiedonhallintalautakunta) tehtävänä on arvioida tiedonhallintalain säännösten toteuttamista ja noudattamista valtion virastoissa ja laitoksissa, hyvinvointialueilla ja hyvinvointiyhtymissä sekä kunnissa ja kuntayhtymissä. Tiedonhallintalautakunta edistää tiedonhallintalaissa säädettyjen tiedonhallinnan ja tietoturvallisuuden menettelytapojen ja tämän lain vaatimusten toteuttamista.

Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunnasta annetun asetuksen (1338/2019) 3 §:n 1 momentin mukaan lautakunnan toiminta perustuu sen hyväksymään vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan sekä tiedonhallintalain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettuun arviointisuunnitelmaan. Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2023 arviointi- ja toimintasuunnitelmat hyväksyttiin lautakunnan kokouksessa 15.12.2022. Tiedonhallintalautakunta muutti 24.8.2023 arviointi- ja toimintasuunnitelman sisältöä suositusten valmistelun sekä automaattiseen ratkaisumenettelyyn liittyneiden tehtävien osalta. Vuoden 2023 aikana toteutettavista arvioinneista poistettiin samassa yhteydessä arviointi tietoaaineistojen sähköiseen muotoon muuttamista koskevien vaatimusten osalta.

Tiedonhallintalautakunta laatii vuosittain toimintasuunnitelmaan pohjautuvan toimintakertomuksen toimintansa tuloksellisuudesta sekä toiminnan kehittymisestä. Tässä toimintakertomuksessa tavoitteiden toteutumista on arvioitu suhteessa 24.8.2023 päivättyyn vuoden 2023 tarkistettuun toimintasuunnitelmaan. Asiayhteyden kohdalla toimintakertomuksessa esitetään myös tavoitteissa tapahtuneet muutokset.

2 Tiedonhallintalautakunnan arviointitehtävä 2023

2.1 Toteutetut arvioinnit

Tiedonhallintalautakunta toteutti vuodelle 2023 tavoitteeksi asetetuista viidestä arvioinnista neljä. Tiedonhallintalautakunta päätti 24.8.2023 kokouksessaan olla toteuttamatta arviointisuunnitelmaan sisältynyttä arviointia tiedonhallintalain 19 §:n 1 momentissa säädettyjen asiakirjojen sähköiseen muotoon muuttamista koskevien vaatimusten toteuttamisesta. Muutoksen perusteena olivat arviointiin käytettävissä olevat resurssit sekä vuoden lopulla toteutettavan tiedonhallintalain 11 §:n 4 momentissa säädetyn vuosia 2022-2023 koskevan arviointikertomuksen laadinnan aikataulu- ja resurssivaatimukset.

Kuvio 1. Vuoden 2023 aikana toteutetut arvioinnit

1. Tiedonhallintamallin ylläpito tiedonhallintayksiköissä	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintalain 5 §:n 1 ja 2 momenteissa säädetyt velvollisuudet tiedonhallintamallin ylläpidosta ja sisällöstä Valtion, hyvinvointialueiden ja kuntasektorin tiedonhallintayksiköt 	Valmis
2. Muutosvaikutusten arvioinnin toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksessa	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintalain 5 §:n 3 momentissa säädetyt velvollisuudet arvioida muutoksen vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksessa Hyvinvointialueet, HUS-yhtymä ja Helsingin kaupunki 	Valmis
3. Asiakirjajulkisuuskuvausten ylläpito hyvinvointialueilla	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintalain 28 §:ssä säädetyt velvollisuudet ylläpitää asiakirjajulkisuuskuvausta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksessa Hyvinvointialueet, HUS-yhtymä ja Helsingin kaupunki 	Valmis
4. Tietoaaineistojen hallinta palveluja tuottaessa valtion virastoissa	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintalain 27 §:ssä säädetyt velvollisuudet ylläpitää muun kuin asiankäsitelystä yhteydessä muodostuvia tietoaaineistoja tai tehtävä tuottaa tietoaaineistoja Arviointiin valitut valtion virastot 	Valmis

Vuoden 2023 arvioinneista on arviointi- ja toimintasuunnitelman mukaisesti valmisteltu erilliset arviointiyhteenvedot, jotka on käsitelty tiedonhallintalautakunnan kokouksissa. Vuoden 2023 aikana toteutettujen arviointien tarkemmat kuvaukset ja keskeiset havainnot sisältyvät tiedon-

hallintalautakunnan vuosien 2022-2023 arviointikertomukseen. Arviointiyhteenvedoja ei toiminnalle asetettujen painopisteiden mukaisesti ehditty viemään saataville lautakunnan verkkosivuille. Tehtävä sisältyy tiedonhallintalautakunnan vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan.

2.2 Arvontien perusteella toteutetut ohjaustoimenpiteet

Tiedonhallintalain 11 §:n 3 momentin mukaan tiedonhallintalautakunta voi kiinnittää viranomaisen huomiota tiedonhallintaan liittyvien menettelyjen toteuttamiseen ja vaatimusten täyttämiseen, mikäli se havaitsee arviointikohteena olevien säännösten noudattamisessa puutteita. Arviointihavaintojen perusteella tiedonhallintalautakunta arvioi myös kehittämistarpeita sen toteuttamiin edistämistehtäviin.

Kuvio 2. Vuonna 2023 arvontien perusteella toteutetut ja vuonna 2024 toteutettavaksi päätetyt ohjaustoimenpiteet

<p>1. Tiedonhallintamallin ylläpito tiedonhallintayksiköissä</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjauskirjeet laissa säädettyjen vaatimusten toteuttamisen huomioimiseksi niille tiedonhallintayksiköille, joiden tiedonhallintamallien ylläpidossa havaittiin puutteita • Tiedonhallintamallin ylläpitoa koskevan suosituksen kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedonhallintayksiköt, joiden tiedonhallintamallien laadinta oli kesken tai laadintaa ei ole aloitettu • Tiedonhallintayksiköt, jotka eivät vastanneet selvityspyyntöön
<p>2. Muutosvaikutusten arvioinnin toteuttaminen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksessa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointisuosituksen kehittäminen • Erillisen tilaisuuden järjestämisen muutosvaikutusten arvioinnin hyvistä käytännöistä 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikille tiedonhallintayksiköille suunnatut tiedonhallintalautakunnan edistämistoimenpiteet
<p>3. Asiakirjajulkisuuskuvausten ylläpito hyvinvointialueilla</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjauskirjeet laissa säädettyjen vaatimusten toteuttamisen huomioimisesta • Seuranta-arviointi 2024 	<ul style="list-style-type: none"> • Neljä hyvinvointialuetta, joilla oli puutteita asiakirjajulkisuuskuvausten ylläpidossa
<p>4. Tietoaineistojen hallinta palveluja tuottaessa valtion virastoissa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen tiedonhallintaa koskevien suositusten parantaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikille tiedonhallintayksiköille suunnatut tiedonhallintalautakunnan edistämistoimenpiteet

Tiedonhallintalain puutteiden huomioimisen lisäksi tiedonhallintalautakunta käynnisti syksyllä 2023 tiedonhallintamallin ylläpitoa ja muutosvaikutusten arviointia koskevien suositusten valmistelu (suositusten valmistuvat vuoden 2024 alussa). Arvontien perusteella palvelujen tiedonhallintaa koskevan suosituksen päivittäminen lisättiin lautakunnan vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan. Ohjaustoimenpiteistä myös erillisen tilaisuuden järjestäminen tiedonhallintamallin ylläpitoa ja muutosvaikutusten arviointia koskevista hyvistä käytännöistä siirrettiin toteutettavaksi vuonna 2024. Neljän hyvinvointialueen osalta asiakirjajulkisuuskuvausten seuranta-arviointi toteutetaan myös vuonna 2024.

3 Tiedonhallintalautakunnan edistämistehtävät 2023

3.1 Tiedonhallintalautakunnan suositukset

3.1.1 Suositusten valmistelu ja ylläpito

Tiedonhallintalautakunnan tavoitteeksi asettamasta 8 suosituksesta 5 valmistui vuoden 2023 aikana. Kolmen suosituksen (tietoturvallisuuden vähimmäisvaatimukset, tiedonhallintamalli ja muutosvaikutusten arviointi) valmistelua jatketaan siten, että suositukset hyväksytään tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 31.1.2024.

Kuvio 3. Vuoden 2023 aikana valmistellut suositukset

1. Suositus salassa pidettävien asiakirjojen käsittelystä	<ul style="list-style-type: none"> Suosituksia salassa pidettävien asiakirjojen (tietojen) käsittelyä koskevien vaatimusten täyttämiseksi (lainsäädännön vaatimuksia, suosituksia sekä käytännön esimerkkejä) 	VM2023:4
2. Suositus tietoturvallisuudesta hankinnoissa	<ul style="list-style-type: none"> Opastaa viranomaisia ja erityisesti hankintayksiköitä tietojärjestelmien ja soveltuvin osin muiden palveluiden hankintoihin liittyvien tietoturvaluusvaatimusten määrittelyssä sekä niiden täyttymisen varmistamisessa. 	VM2023:57
3. Suositus tietoturvallisuuden vähimmäisvaatimuksista	<ul style="list-style-type: none"> Opasta tiedonhallintalaissa säädettyjen tietoturvallisuuden vähimmäisvaatimusten täyttämiseksi Suositus korvaa suosituskokoelmat tiettyjen tietoturvaluusvaatimusten soveltamisesta (versiot VM 2021:65, VM 2020:61 ja VM 2020:21). 	Käsittely 31.1.2024
4. Suositus asiankäsittelyn metatiedoista	<ul style="list-style-type: none"> Konkretisoi pakollisten metatietojen rekisteröintitapaa ja sisältöä käyttösuositusten ja esimerkkien avulla Lisäty 1.5.2023 voimaantulleet muutokset tiedonhallintalain 26 §:ään Suositus korvaa valtiovaraministeriön julkaisun 2021:33. 	VM2023:76
5. Suositus tietoaineistojen säilytysajasta ja toimenpiteistä säilytysajan päätyttyä	<ul style="list-style-type: none"> Konkretisoi tiedonhallintalain 21 §:ssä kuvattua säilytystarpeen määrittämistä niille tietoaineistoille ja asiakirjoille, joiden säilytysajasta ei ole säädetty laissa. Täydennetty suosituksen sisältöä sekä liitteitä 1 ja 2 (henkilöstöhallinto ja hankintatoimi) Lisäty uudet liitteet 3–5 (taloushallinto, hallintoasiat ja tiedonhallinta) 	VM2023:77
6. Suositus automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotosta ja käytöstä	<ul style="list-style-type: none"> Suosituksessa esitettäviä käytäntöjä ja apuvälineitä tiedonhallintalain 6 a luvun soveltamisessa (tiedonhallintalautakunta hyväksyi suosituksen 23.11.2023) 	Käsittely 23.11.2023
7. ja 8. Suositukset tiedonhallintamallin ylläpidosta ja muutosvaikutusten arvioinnista	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintamallin ylläpito: mallin käyttötarkoitus, toimintaympäristön kuvaaminen ja mallin ylläpito Muutosvaikutusten arviointi: arvioitava muutos, arvioitavat vaatimukset, arvioinnin toteutus, liittyvät viranomaisen muuhun toimintaan 	Käsittely 31.1.2024

Vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa tiedonhallintalautakunnan suositusten ylläpidon kehittämiselle asetettiin tavoitteeksi suositusten valmisteluprosessin kehittäminen sekä suositusten viestinnän parantaminen. Lisäksi tavoitteeksi asetettiin tiedon elinkaaren hallinnan metatietoja konekielisen hyödyntämisen edistäminen, tiedonhallintalautakunnan suositusten sanaston ylläpidon kehittäminen sekä yhtenäisten menettelyjen muodostaminen suositusten soveltamista tukevien koulutusten valmisteluun.

Taulukko 1. Suositusten ylläpitoa koskevien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta	Arvio
1. Suositusten valmisteluprosessin kehittäminen	Suosituksien käsittelyä lautakunnassa ja suositusten valmistelua jaostoissa ja sihteeristöissä kehitettiin edelleen valmistelun ohjauksen osalta. Muutokset kirjattiin lautakunnan 2.3.2023 hyväksymään sihteeristön toimintaohjeeseen ja otettiin käyttöön vuoden aikana käynnistyneissä valmisteluissa.	Toteutui
2. Suositusten sisältöä ja valmistelun tilanteen seuranta koskevan viestinnän parantaminen	Lautakunnan laatimista ja ylläpitämistä suosituksista ei laadittu informatiivisia kuvauksia lautakunnan verkkosivuille. Verkkosivuille ei myöskään lisätty tavoitteena ollutta tietoa suositusten valmistelun tilanteesta.	Ei toteutunut
3. Tiedon elinkaaren hallinnan keskeisten metatietoja konekielisen hyödyntämisen edistäminen	Tiedon elinkaaren hallinnan metatietomalli valmistui (hyväksytty lautakunnan kokouksessa 23.11.2023). Metatietomalli on julkaistu Yhteentoimivuusalustalla .	Toteutui
4. Tiedonhallintalautakunnan suositusten sanaston ylläpito Y-alustalla	Tiedonhallintalautakunnan suositusten sanastot on koottu Yhteentoimivuusalustalle . Sanastoa ylläpidetään suositusten sanastojen muutoksilla.	Toteutui

Tavoite	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta	Arvio
5. Yhtenäisen menettelyn ja formaatin muodostaminen suositusten soveltamista tukevien koulutusten valmisteluun	Vuoden 2023 aikana ei muodostettu yhtenäistä menettelyä suositusta tukevien koulutusten valmistelua varten. Menettelyn suunnittelu käynnistettiin sihteeristöissä, mutta valmistelua ei ehditty saattaa loppuun vuoden 2023 aikana.	Ei toteutunut

Muutokset suositusten valmistelussa 2023

Tiedonhallintalautakunnan 15.12.2022 hyväksymässä toimintasuunnitelmassa oli tavoitteena valmistella vuoden aikana 14 suositusta. Näistä kahdeksan (8) oli uusia suosituksen ja neljä (4) olemassa olevien suositusten päivityksiä. Vuoden ensimmäisen vuosipuoliskon jälkeen tiedonhallintalautakunta arvioi, ettei vuodelle 2023 asetettu tavoite tule toteutumaan valmistelun hitaan edistymisen sekä valmistelussa käytettävissä olevien resurssien vähentymisen takia.

Tilannearvion perusteella tiedonhallintalautakunta tarkisti vuoden 2023 toimintasuunnitelmaa ja päätti kokouksessaan 24.8.2023 priorisoida valmistelussa tietoturvallisuuden vähimmäisvaatimuksia, tiedonhallintamallia ja muutosvaikutusten arviointia sekä tietojen laatuksiteereitä ja –mittareista koskevien suositusten valmistelun.

Taulukko 2. Toimintasuunnitelman muutokset suositusten valmistelun osalta

Toimintasuunnitelma 2023	Toimintasuunnitelma tarkistus 24.8.2023	Tiedonhallintalain säännökset	Tilanne 31.12.2023
Hankintojen turvallisuusehdot	Suositus tietoturvallisuudesta hankinnoissa	4 luku	Valmis
Salassa pidettävien asiakirjojen käsittely	Suositus salassa pidettävien asiakirjojen käsittelystä	4 luku	Valmis
Tietoturvaluussäännösten soveltaminen	Suositus tietoturvallisuuden vähimmäisvaatimukset	4 luku	Käsittely 31.1.2024
Suositus asiankäsittelyn metatiedoista.	Suositus asiankäsittelyn metatiedoista: Tiedonhallintalain 26 §:ssä säädettyjen metatietojen rekisteröintitapa ja sisältö	25 ja 26 §	Valmis
Tietoaineistojen säilytysajat	Suositus tietoaineistojen säilytysajasta ja toimenpiteistä säilytysajan päättyttyä	21 §	Valmis
Tietoaineistojen koneluettava muoto	Ei toteuteta	19, 24 a ja 24 b §	
Asiakirjojen muuttaminen sähköiseen muotoon	Ei toteuteta	19 §	
Tekniset rajapinnat ja katseluyhteydet	Ei toteuteta	22 – 24 §	
Tiedonhallintamalli	Suositus tiedonhallintamallin ylläpidosta	5 §	Käsittely 31.1.2024
Muutosvaikutusten arviointi	Suositus muutosvaikutusten arvioimisesta	5 §	Käsittely 31.1.2024
Tietojen laatuksiteeristö	Suositus tietojen laatuksiteeristöä ja –mittareista	15 §	Ei valmistunut
Automatisoidut toimintaprosessit	Suositus automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönotosta ja käytöstä	6 a luku	Valmis
Häiriötilanteista tiedottaminen ja varautuminen	Suunnitelma häiriötilanteista tiedottamista ja varautumista häiriötilanteisiin koskevan suosituksen toteutuksesta	13 a §	Ei valmistunut

Tietojen laatuksiteeristöä ja -mittareita koskevan suosituksen valmistelu ei toteutunut uuden suunnitelman mukaisesti. Suosituksen viimeistelyyn ei lautakunnalla ollut osoittaa valmistelun tarvitsemia resursseja. Vastaavasti myös toteutus suunnitelman laadinta tiedonhallintalain 13

a §:ssä säädettyjen häiriötilanteista tiedottamista ja häiriötilanteisiin varautumista koskevan suosituksen osalta jäi toteutumatta. Vuoden 2023 aikana valmisteltuihin suosituksiin tietoturvallisuuden vähimmäisvaatimuksista sekä automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöön otosta ja käytöstä sisältyvät omat luvut koskien varautumista häiriötilanteisiin sekä niistä tiedottamista. Tiedonhallintalain 13 a §:n säännöksiä tukevan erillisen suosituksen valmistelu sisältyy vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan.

3.1.2 Tiedonhallintalautakunnan suositusten hyödyntäminen

Vuoden 2023 aikana valmistuneita ja julkaistuja suosituksia on ladattu tiedonhallintalautakunnan verkkosivuilta yli 11 000 kertaa (tilanne 10.1.2024 mukaan).

Taulukko 3. Vuonna 2023 valmistuneiden suositusten hyödyntäminen

Suositus	Tiedonhallintalain säännökset	Julkaisupäivä	Lautaukset (kpl)
Suositus salassa pidettävien asiakirjojen käsittelystä	4 luku	19.1.2023	3 756
Suositus tietoturvallisuudesta hankinnoissa	4 luku	4.8.2023	4 116
Suositus asiankäsittelyn metatiedoista : Tiedonhallintalain 26 §:ssä säädettyjen metatietojen rekisteröintitapa ja sisältö	26 §	20.10.2023	618
Suositus tietoaineistojen säilytysajasta ja toimenpiteistä säilytysajan päätyttyä	21 §	25.10.2023	2 755
		Yhteensä	11 245

Suositus tiedonhallintamallista (VM2020:29)

Tiedonhallintalautakunta on julkaissut suosituksen tiedonhallintamallista (VM2020:29) 15.4.2020. Julkaisun jälkeen suositusta on ladattu valtioneuvoston julkaisuarkistosta noin 19 200 kertaa. Vuonna 2023 tiedonhallintamallin ylläpitoa koskevan arvioinnin yhteydessä valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien viranomaisia pyydettiin arvioimaan, onko tiedonhallintalautakunnan suosituksesta tiedonhallintamallin laatimiseksi ollut hyötyä mallin laadinnassa ja ylläpidossa. Vastaukset pyydettiin asteikolla 1-5 (1 = suosituksesta ei ole ollut hyötyä ja 5 = suosituksesta oli paljon hyötyä). Suosituksesta saatuja hyötyjä arvioi yhteensä 117 tiedonhallintayksikköä.

Vastaajat arvioivat suosituksesta olleen hyötyä tiedonhallintamallin laadinnassa ja ylläpidossa (keskiarvo 3,4). Sektorikohtaisesti valtion virastot ja laitokset (keskiarvo 3,5) ja kunnan ja kuntayhtymät (keskiarvo 3,0) arvioivat suosituksen hyvinvointialueita (keskiarvo 2,0) hyödyllisemmäksi.

Taulukko 4. Tiedonhallintamallisuosituksen hyödyt

Suositus tiedonhallintamallista / hyöty	Keskiarvo	Mediaani
Yhteensä	3,4	4
Valtion virastot ja laitokset	3,5	4
Hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät	2,0	2
Kunnat ja kuntayhtymät	3,0	2

Tiedonhallintalautakunta on huomionnut palautteen käynnistäessään syksyllä 2023 tiedonhallintamallin ylläpitoa koskevan suosituksen laadinnan.

3.2 Tiedonhallintalautakunnan koulutukset

Tiedonhallintalautakunta on toteuttanut edistämistehtäväänsä laatimalla eOppiva-koulutuksia tiedonhallintalaissa säädettyjen vaatimusten ja menettelytapojen toteuttamiseksi.

Vuoden 2023 aikana lautakunnan koulutuksista valmistui Julkisen hallinnon tietoturvallisuuden arviointikriteeristöön (Julkri) perustuva koulutus: Julkri – arvioi ja kehittää tietoturvallisuutta. Vuoden aikana käynnistettiin myös koulutuksen Salassa pidettävien tietojen käsittely ja suojaaminen valmistelu, josta suomenkielinen osuus toteutui 2023 aikana. Edellä mainittujen lisäksi tiedonhallintalautakunta on toteuttanut vuonna koulutuksen Tietoturvallisuusluokitelluista asiakirjoista. Koulutusten valmistelusta vastasi lautakunnan tietoturvallisuusjaosto.

Ylläpidettäviin koulutusten osalta koulutusten mainossivuja on katseltu yhteensä yli 4 700 kertaa, koulutusten suorittamisesta saatavia todistuksia on ladattu 786 kertaa ja valtionhallinnon viranomaisten koulutusten suoritusmerkinnöistä on kirjattu 880 kertaa.

Taulukko 5. eOppiva koulutusten hyödyt

Koulutus	Hyödyntäminen	Kieliversiot			Yhteensä	Hyöty
		suomi	ruotsi	englanti		
Turvallisuusluokitellut asiakirjat	Mainossivun katselu	2 224	53	76	2 353	4,5 (N=135)
	Ladatut avoimet todistukset *	310	17	4	331	
	Kirjatut suoritusmerkinnät**	628			628	
Julkri	Mainossivun katselu	938	23	19	980	4,5 (N=29)
	Ladatut avoimet todistukset*	105	7	3	115	
	Kirjatut suoritusmerkinnät**	104			104	
Salassa pidettävien tietojen käsittely	Mainossivun katselu	1 370			1 370	4,4 (N=41)
	Ladatut avoimet todistukset*	340			340	
	Kirjatut suoritusmerkinnät**	148			148	

* Lukumäärä kattaa muiden kuin valtion viranomaisten suorittamat koulutukset

** Lukumäärä kattaa valtion virastojen suorittamat koulutukset ja sisältää eri kieliversiot

Koulutuksiin osallistujat ovat arvioineet koulutusten hyötyjä asteikolla 1-5. Turvallisuusluokitellut asiakirjat sekä Julkri-koulutuksen arvioitujen hyötyjen keskiarvo oli 4,5 ja salassa pidettävien tietojen käsittelyä koskevan koulutuksen 4,4.

3.3 Tiedonhallintalautakunnan jaostot

Vuonna 2023 tiedonhallintalautakunta asetti suositusten valmistelua varten viisi jaostoa: tietoturvallisuusjaosto, toimintalähtöisen asianhallinnan kehittämisjaosto, julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto, asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto sekä automaattisen ratkaisumenettelyn jaosto.

Seuraavissa kappaleissa on kuvattu arviot jaostojen toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2023. Jaostojen kokoonpano on esitetty tarkemmin kappaleessa 5.4. (Tiedonhallintalautakunnan jaostojen kokoonpano). Toimintakertomuksessa arvioidut tavoitteet perustuvat tiedonhallintalautakunnan 24.8.2023 tarkistamaan toimintasuunnitelmaan. Asiayhteydessä on esitetty myös tavoitteiden keskeiset muutokset suhteessa vuoden alussa hyväksytyyn toimintasuunnitelmaan.

3.3.1 Tietoturvallisuusjaosto

Tietoturvallisuusjaoston tavoitteeksi asetettiin edistää tiedonhallintalain 4 luvussa säädettyjen vaatimusten toteuttamista valmistelemalla uudet suositukset tietojärjestelmähankintojen suunnittelua tukevasta hankintojen turvallisuusehdoista sekä päivittämällä sen ylläpitovuorokaudella olevia suosituksia tietoturvasäännösten soveltamista tukevien suositusten kehitystarpeita koskeneen analyysin perusteella. Lisäksi tietoturva- jaoston tavoitteena oli päivittää sen

ylläpitovastuulla olevat suositukset tiedonhallintalakiin ehdotettujen (HE 145/2022 vp) muutosten osalta.

Taulukko 6. Tietoturvaluusjaoston tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Kuvaus tavoitteiden toteutumisesta	Arvio
Uusi suositus tietoturvaluusudesta hankinnoissa	Suositus hyväksytty tiedonhallintalautakunnassa 13.6.2023 ja julkaistu 4.8.2023.	Toteutui
Tiettyjen tietoturvaluusussäännösten soveltamisen suosituskokoelman päivittäminen (suositus tietoturvaluuden vähimmäisvaatimuksista)	Suositus on tarkoitus hyväksyä tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 31.1.2024 ja julkaista helmi-maaliskuussa 2024.	Toteutui osin
Suunnitelma häiriötilanteista tiedottamista ja varautumista häiriötilanteisiin koskevan suosituksen toteuttamisesta.	Suunnitelmaa suosituksen toteuttamisesta ei ole ehditty valmistelemaan toimintasuunnitelman mukaisesti. Suositukseen tietoturvaluuden vähimmäisvaatimuksista lisättiin lyhyet luvut tiedonhallintalain 13 a §:n vaatimuksista.	Toteutui osin
Julkrin verkkokoulutuspaketin valmistelu ja julkaisu (eOppiva)	Koulutuksen sisältö hyväksytty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 2.3.2023. Koulutus on julkaistu eOppiva-koulutuksena 3.3.2023 (ruotsinkielinen ja englanninkielinen versio syyskuussa 2023)	Toteutui
Salassa pidettävien tietojen käsittelyä koskevan suosituksen verkkokoulutuspaketin valmistelu ja julkaisu (eOppiva)	Koulutuksen sisältö hyväksytty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 24.8.2023. Koulutus on julkaistu eOppiva-koulutuksena 6.9.2023 (ruotsinkielinen versio 20.12.2023 ja englanninkielinen versio alkuvuodesta 2024)	Toteutui

Tiedonhallintalain 4 luvussa säädettyjen menettelytapojen ja vaatimusten edistämiseksi tiedonhallintalautakunta järjesti 9.10.2023 tilaisuuden tietoturvaluudesta hankinnoissa. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 418 henkilöä. Tilaisuuksien osallistujamääristä ja arvioituista hyödyistä tarkemmin kappaleessa 3.4 (tiedonhallintalautakunnan järjestämät tilaisuudet). Lisäksi tietoturvaluusjaoston esitteli valmistuneita suosituksia ja eOppiva koulutuksia mm. VAHTI Digiturvakatsauksissa 15.2.2023, 19.4.2023, 17.5.2023 ja 23.8.2023. Tilaisuuksien osallistujamäärät vaihtelivat 658 ja 920 osallistujan välillä.

Edellä mainitun lisäksi jaosto viimeisteli vuoden 2023 alussa vuoden 2022 toimintasuunnitelmassa tavoitteeksi asetetun selvityksen digitalisaation ja uusien teknologioiden vaikutuksista tiedonhallintalakiin pohjautuvaan tietoturvaluusussääntelyyn ja suosituksiin ([VM41:2023](#)).

Muutokset jaoston tavoitteissa vuonna 2023:

Tiedonhallintalautakunta päätti kokouksessaan 24.8.2023 poistaa vuoden 2023 toimintasuunnitelmasta jaoston tehtävistä osallistumisen kyberturvaluuskeskuksen (Traficom) ennakkollisen ohjeen valmisteluun, Julkrin SaaS käyttötapauksen pilotoinnin tukemisen SaaSec-hankkeessa, Julkriin perustuvan itsearviointiohjeen valmistelun tukemisen sekä pilvipalveluiden tietoturvaluus koskevien uusien suositusten tarpeen arvioinnin. Samassa yhteydessä jaoston tehtävänä ollutta suosituksen valmistelua häiriötilanteista tiedottamisesta ja varautumisesta häiriötilanteisiin muutettiin suosituksen toteutussuunnitelman valmisteluksi vuoden 2023 aikana.

3.3.2 Toimintälähtöisen asianhallinnan kehittämisjaosto

Toimintälähtöisen asianhallinnan kehittämisjaoston tavoitteeksi asetettiin suositusten kehittäminen ja ylläpito tiedonhallintalain uudessa 6 luvussa säädettyjen asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan vaatimusten sekä tiedonhallintalain 26 §:n 4 ja 5 momentin lisäysten osalta. Jaoston tavoitteeksi asetettiin myös saattaa loppuun vuonna 2022 käynnistetyin valmistelun asiankäsittelyn metatietosuosituksen päivittämisestä asiankäsittelyä koskevien lakkautettujen JHS-suositusten säilytettävän sisällön osalta.

Jaoston tehtävänä oli lisäksi valmistella asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan vaatimuksista ja niiden soveltamista tukevista suosituksista koulutusaineiston eOppiva-palveluun sekä osallistua tiedon elinkaaren hallinnan keskeisten metatietoja konekielisen hyödyntämisen edistämiseksi tehtävään kehittämiseen.

Taulukko 7. Asianhallinnan kehittämisjaoston tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Kuvaus tavoitteiden toteutumisesta	Arvio
Suositus asiankäsittelyn metatiedoista – suosituksen päivittäminen	Suositus hyväksytty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 21.9.2023 ja julkaistu 20.10.2023.	Toteutui
eOppiva materiaalin suunnittelu asiankäsittelyn ja palvelujen tiedonhallinnan metatiedoista	Koulutuksen suunnittelu toteutettiin vuonna 2023.	Toteutui osin

Tiedonhallintalain 25 ja 26 §:ssä säädettyjen asianhallinnan menettelytapojen ja vaatimusten edistämiseksi tiedonhallintalautakunta järjesti kaksi tilaisuutta, joissa esiteltiin suosituksen valmistelua ja valmistunutta suositusta. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 777 henkilöä. Tilaisuuksien osallistujamääristä ja arvioiduista hyödyistä tarkemmin kappaleessa 3.4 (tiedonhallintalautakunnan järjestämät tilaisuudet).

Tiedon elinkaaren hallinnan metatietomalli

Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa asetettiin tavoitteeksi edistää tiedon elinkaaren hallinnan keskeisten metatietoja konekielistä hyödyntämistä. Tavoitteen toteuttamiseksi toimintälähtöisen asianhallinnan ja asiakirjojen säilytysaika- ja organisoitun ja ulkopuolisella projektipääällikköresurssilla vahvistettu projektiryhmän tehtävänä oli suunnitella ja tuottaa tietomalli ja sen ylläpitomenettely tiedonhallintalaissa ja muualla laissa säädettyistä sekä näihin liittyvistä vakiintuneista asianhallinnan käsitteistä.

Taulukko 8. Tiedon elinkaaren hallinnan metatietomallin tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Kuvaus tavoitteiden toteutumisesta	Arvio
Julkisen hallinnon tiedon elinkaaren hallinnan metatietomalli	Metatietomalli ja sen ylläpitomenettely hyväksytty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 23.11.2023. Metatietomalli on julkaistu Yhteentö-mivuusalustalla .	Toteutui

Tietomallia esiteltiin ja siitä kerättiin palautetta kahdessa kaikille avoimessa katselmontitilaisuudessa. Näihin osallistui yhteensä 256 henkilöä.

Muutokset jaoston tavoitteissa vuonna 2023:

Tiedonhallintalautakunta päätti kokouksessaan 24.8.2023 muuttaa vuoden 2023 toimintasuunnitelmasta jaoston tehtävää asiankäsittelyn ja palvelujen tiedonhallinnan metatiedoista koulutusmateriaalin valmistelusta koulutusmateriaalin suunnitteluksi vuoden 2023 aikana.

3.3.3 Julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto

Vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa ja siihen vuoden aikana tehdyissä muutoksissa tiedon hyödyntämisen jaoston tavoitteeksi asetettiin tiedonhallintamallia ja tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointia koskevien suositusten päivittäminen tarvittavilta osin sekä viimeistellä tietoaineistojen laatukriteereitä ja -mittaristoa koskeva uusi suositus.

Taulukko 9. Tiedon hyödyntämisen jaoston tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Kuvaus tavoitteiden toteutumisesta	Arvio
Suositus tiedonhallintamallin ylläpidosta	Suosituksen valmistelu käynnistettiin uudelleen syksyllä 2023. Valmistelun tavoitteet ja sisältö on käsitelty tiedonhallintalautakunnan kokouksissa 21.9. ja 12.12.2023. Suositus on tarkoitus hyväksyä tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 31.1.2024 ja julkaista helmi-maaliskuussa 2024.	Toteutui osin
Suositus muutosvaikutusten arvioinnista	Suosituksen valmistelu käynnistettiin uudelleen syksyllä 2023. Valmistelun tavoitteet ja sisältö on käsitelty tiedonhallintalautakunnan kokouksissa 21.9. ja 12.12.2023. Suositus on tarkoitus hyväksyä tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 31.1.2024 ja julkaista helmi-maaliskuussa 2024.	Toteutui osin
Suositus tietojen laatukriteereistä ja -mittareista	Suositusta ei ole valmisteltu kesän 2023 jälkeen. Suosituksen valmistelua ei asetettu tavoitteeksi tiedonhallintalautakunnan vuoden 2024 toimintasuunnitelmassa.	Ei toteutunut

Muutokset jaoston tavoitteissa vuonna 2023:

Tiedonhallintalautakunta päätti kokouksessaan 24.8.2023 poistaa vuoden 2023 toimintasuunnitelmasta tietoaineistojen koneluettavaa muotoa, asiakirjojen muuttamista sähköiseen muotoon sekä teknisiä rajapintoja ja katseluyhteyksiä koskevien suositusten valmistelun. Tietojen laatukriteereitä ja -mittareita koskevan suosituksen valmistelun tavoitteita muutettiin tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 13.6.2023 täydentämällä suositusta standardiperustaa ISO 8000 –sarjalla.

3.3.4 Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto

Säilytysaikojen määrittelyn jaoston tavoitteeksi asetettiin päivittää suositus tietoaineistojen säilytysajoista ja toimenpiteistä säilytysajan päätyttyä sekä viimeistellä julkaistavaksi määritykset koskien hallintoasioita, taloushallintoa, opetustoimea ja tiedonhallintaa.

Jaoston tehtävänä oli osallistua myös tiedon elinkaaren hallinnan keskeisten metatietoja konekielisen hyödyntämisen edistämiseksi tehtävään kehittämiseen (ks. kappale 3.2.2 – toimintalähtöisen asianhallinnan kehittämisjaosto).

Taulukko 10. Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyjaoston tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Kuvaus tavoitteiden toteutumisesta	Arvio
Suosituksen tietoaineistojen säilytysajasta ja toimenpiteistä säilytysajan päätyttyä päivittäminen	Suositus hyväksytty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 24.8.2023 ja julkaistu 25.10.2023.	Toteutui
Taloushallinnon asiakirjojen säilytysaikamääritykset	Suosituksen liite 3 hyväksytty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 24.8.2023 ja julkaistu 25.10.2023.	Toteutui

Tavoite	Kuvaus tavoitteiden toteutumisesta	Arvio
Hallintoasioiden asiakirjojen säilytysaikamääritykset	Suosituksen liite 4 hyväksytty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 24.8.2023 ja julkaistu 25.10.2023.	Toteutui
Tiedonhallinnan asiakirjojen säilytysaikamääritykset	Suosituksen liite 5 hyväksytty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 24.8.2023 ja julkaistu 25.10.2023.	Toteutui
Opetustoimen asiakirjojen säilytysaikamääritykset	Määritysten viimeistely siirretty vuoden 2024 toimintasuunnitelman tavoitteeksi.	Toteutui osin

Tiedonhallinnan metatietojen konekielisen hyödyntämisen edistämiseksi jaosto toteutti lisäksi haastattelututkimuksen ja analyysin asiakirjojen ja tietoaineistojen säilytysaikamääritysten käytöstä ja hyödyntämistä tukevista toimenpiteistä.

Tiedonhallintalain 21 §:ssä säädettyjen menettelytapojen ja vaatimusten edistämiseksi tiedonhallintalautakunta järjesti 17.11.2023 tilaisuuden säilytysaikasuositusten soveltamisesta yhdessä Kansallisarkiston kanssa. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 427 henkilöä. Tilaisuuksien osallistujamääristä ja arvioituista hyödyistä tarkemmin kappaleessa 3.4 (tiedonhallintalautakunnan järjestämät tilaisuudet).

Muutokset jaoston tavoitteissa vuonna 2023:

Tiedonhallintalautakunta päätti kokouksessaan 24.8.2023 poistaa vuoden 2023 toimintasuunnitelmasta viestinnän, tutkimus- ja kehittämistoiminnan, projektien ja hankkeiden sekä ympäristöterveydenhuollon asiakirjojen säilytysaikamääritysten valmistelun.

3.3.5 Automaattisen ratkaisumenettelyn jaosto

Vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa ja siihen vuoden aikana tehdyissä muutoksissa automaattisen ratkaisumenettelyn jaoston tavoitteeksi asetettiin valmistella vuoden 2023 loppuun mennessä suositukset automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöön otosta ja käytöstä.

Taulukko 11. Automaattisen ratkaisumenettelyn jaoston tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Kuvaus tavoitteiden toteutumisesta	Arvio
Suositus automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöön otosta ja käytöstä	Suositus hyväksytty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 23.11.2023. Suositus on tarkoitus julkaista tammi-helmikuussa 2024. Siihen saakka suositus on saatavilla tiedonhallintalautakunnan sivuilta (tiedonhallintalautakunnan ajankohtaiset aineistot).	Toteutui

Tiedonhallintalain automaattista ratkaisumenettelyä koskevan menettelytapojen ja vaatimusten edistämiseksi tiedonhallintalautakunta järjesti suositusvalmistelun aikana ja suositusten valmistuttua yhteensä neljä (4) erillistä tilaisuutta. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 1 059 henkilöä. Tilaisuuksien osallistujamääristä ja arvioituista hyödyistä tarkemmin kappaleessa 3.4 (tiedonhallintalautakunnan järjestämät tilaisuudet).

3.4 Tiedonhallintalautakunnan kannanotot, lausunnot ja neuvonta

3.4.1 Tiedonhallintalautakunnan kannanotot ja lausunnot

Tiedonhallintalautakunnan tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamista edistäviin tehtäviin sisältyy kannanottojen ja ohjeiden antaminen tiedonhallintalain soveltajilta saatuihin kysymyksiin. Lautakunnalta myös pyydetään lausuntoja erityisesti tiedonhallintaa koskevan sääntelyn tai sen perusteella annettavista määräyksistä, ohjeista ja suosituksista.

Tiedonhallintalautakunta antoi vuonna 2023 kaikkiaan 13 lausuntoa sille saapuneisiin lausunto- ja kannanottoesityksiin.

Taulukko 12. Tiedonhallintalautakunnan kannanotot ja lausunnot vuonna 2023

Lausunnon pyytäjä	Lausuntokohde	Tiedonhallintalain säännös	Vastaanotto	Lausunto
valtioneuvoston kanslia	Ulkomaalaisilta toimitelmilta vastaanotettujen asiakirjojen rekisteröinti.	25 ja 26 §	20.1.2023	2.3.2023
Työllisyysrahasto	Automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottopäätöksen muuttaminen	28 d §	24.3.2023	19.4.2023
Pirkanmaan ELY-keskus	Tiedonhallintalain soveltaminen lausunto- ja tietopyyntöjen rekisteröinnissä sekä tietojen sähköisestä luovuttamisesta.	22, 23, 25 ja 26 §	12.5.2023	13.6.2023
Suomen riistakeskus	Tietojen saantioikeudet	22 §	15.5.2023	13.6.2023
Sanastokeskus ry	Väyläviraston sanaston linkitys tiedonhallintalautakunnan sanastoon	2 §	24.4.2023	13.6.2023
Kansallisarkisto	Päätösluonnos säilytettävien asiakirjojen säilytysmuodosta	5 ja 19 §	18.8.2023	21.9.2023
Sanastokeskus ry	Väyläviraston sanaston linkitys tiedonhallintalautakunnan sanastoon – vastauksen tarkennus	2 §	22.6.2023	21.9.2023
Suomen standardisointiliitto - SFS	Ehdotuksesta standardiksi SFS 2487 (asiakirjan sisällön asetelu ja metatiedot)	2, 25 ja 26 §	9.8.2023	21.9.2023
Yksityishenkilö	Tietopyyntöjen rekisteröinti asiarekisteriin	25 ja 26 §	27.9.2023	26.10.2023
Kainuun hyvinvointialue	Asiakirjojen turvallisuusluokittelu hyvinvointialueilla	18 §	2.10.2023	26.10.2023
Liikenne- ja viestintäministeriö	HE-luonnos kyberturvallisuusdirektiivin täytäntöönpanosta	2, 10 ja 11 § sekä 4 luku	3.10.2023	23.11.2023
Terveys- ja hyvinvointilaitos	Määräysluonnoksen sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien vaatimuksista ja turvasuunnitelmista	4 luku	27.10.2023	23.11.2023
sisäministeriö	Asiakäsittely pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyntietojärjestelmässä	25 ja 26 §	16.11.2023	12.12.2023

3.4.2 Tiedonhallintalautakunnan neuvonta

Tiedonhallintalautakunnan sihteeristön toimintaohjeen (toimintaohje) kohdan 6 (14) mukaan lautakunnan sihteeristö antaa yleistä neuvontaa lautakunnalle saapuneisiin kysymyksiin. Sihteeristö raportoi lautakunnalle kaksi kertaa vuodessa neuvonnan toteuttamisesta sekä asioiden siirtämisestä muille viranomaisille (toimintaohje 6 (14) ja (15)).

Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö toteuttaa lautakunnan neuvontavelvoitetta vastaamalla tiedonhallintalautakunnan sähköpostiin (tiedonhallintalautakunta@gov.fi) tulleisiin kysymyksiin. Sihteeristön jäsenten omiin sähköpostiosoitteisiin tulleet kysymykset välitetään tiedonhallintalautakunnan sähköpostilaatikkoon, josta kaikki neuvonta tehdään.

Tiedonhallintalautakunta on vuoden 2023 aikana vastannut 128 tiedonhallintalautakunnan sähköpostilaatikkoon tulleeseen kysymykseen.¹ Kysymyksistä yli puolet vastaanotettiin kunnista ja kuntayhtymistä, noin 20 % valtion virastoilta ja laitoksilta sekä noin 14 % yrityksiltä, jotka tuottavat tiedonhallinnan ja taloushallinnon palveluja julkiselle sektorille.

Kuvio 4. Tiedonhallintalautakunnalle kysymyksiä lähettäneet organisaatio sektoreittain

Eniten vastaanotettiin kysymyksiä, jotka liittyivät asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyyn sekä näistä annettuihin tiedonhallintalautakunnan suosituksiin. Lukumäärällisesti suuren osuuden sihteeristön toteuttamasta neuvonnasta muodostivat tiedonhallintalautakunnan viestintää (tilaisuudet, tilaisuuksien tallentaminen ja jakelulistat) koskevista kysymyksistä. Keväällä 2023 toteutettu mittava laillisuusarviointi tiedonhallintamallin ylläpidosta muodosti myös kysymyksiä tiedonhallintalautakunnan sähköpostilaatikkoon.

¹ Lukumäärä ei sisällä sihteeristön ja valtiovarainministeriön kirjaamon käymään viestinvaihtoa, jota myös toteutetaan tiedonhallintalautakunnan sähköpostilaatikolla.

Kuvio 5. Tiedonhallintalautakunnan vastaukset kysymyksiin aihealueittain

Tiedonhallintalautakunta ei ole asettanut palvelutasotavoitetta sihteeristölle kysymyksiin vastaamisen aikataulun osalta. Tältä osin vastausaikataulujen osalta tavoitteena on noudattaa kahden (2) viikon tietojen antamisaikaa.

Vastaukset tiedonhallintalautakunnan sähköpostilaatikkoon vastaanotettuihin kysymyksiin vuonna 2023.

Taulukko 13. Tiedonhallintalautakunnan neuvonnan toteutuminen vuonna 2023

Ajanjakso	Kysymysten lukumäärä	Vastausaika / keskiarvo *	Vastausaika / mediaani *	Lukumäärä yli 2 viikon vastausajat
1.1.-30.6.2023	74	7	3	8
1.7.-31.12.2023	54	3	1	0
Vuosi 2023 yhteensä	128	5,5	2	8

* Kalenteripäivää

Kevään 2023 neuvonnan seurannan perusteella sihteeristö on muuttanut toimintatapaa, jolla se seuraa ja vastaa tiedonhallintalautakunnan sähköpostilaatikkoon tulleisiin kysymyksiin. Toimintatavan muutos on vaikuttanut siihen, että vastauksissa on pysytty tavoiteaikataulussa ja kysymysten vastausajat on lyhentyneet merkittävästi (vastauksen keskiarvon osalta noin – 57 %).

3.5 Tiedonhallintalautakunnan tilaisuudet ja muut viestintätoimenpiteet

Tiedonhallintalaissa säädettyjen vaatimusten toteuttamisen edistämiseksi tiedonhallintalautakunta järjesti vuoden 2023 aikana 12 tilaisuutta: kaksi (2) tilaisuutta tiedonhallintalautakunnan tehtävistä ja ajankohtaisesta valmistelusta, neljä (4) automaattisen ratkaisumenettelyn käytönotosta ja käytöstä, kaksi (2) asiankäsittelyn metatiedoista sekä tilaisuudet tietoturvallisuudesta hankinnoissa sekä tietojen säilytysaika-suosituksista. Lisäksi lautakunta järjesti kaksi (2) katselmointitilaisuutta asiankäsittelyn metatietomallin katselmointia varten. Tilaisuudet järjestettiin webinaareina ja niihin osallistuminen oli mahdollista kaikille kiinnostuneille.

Tiedonhallintalautakunnan vuoden tilaisuudet tavoittivat yhteensä noin 3 300 julkisen hallinnon asiantuntijaa sekä näiden toimintaan liittyvien sidosryhmien edustajaa. Katselmointitilaisuudet jättäen huomioimatta niiden erilaisen luonteen vuoksi, osallistui lautakunnan webinaareihin keskimäärin yli 300 osallistujaa (osallistujamäärän keskiarvo lisääntyi noin 16 % vuodesta 2022).

Taulukko 14. Tiedonhallintalautakunnan tilaisuuksiin osallistuneet vuonna 2023

Tilaisuus	Päivämäärä	Osallistujat yhteensä	Osallistujien työnantajaorganisaatioiden lukumäärä						
			Valtionhallinto	Hyvinvointialueet	Kunnat	Korkeakoulut	Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset *	Julkista hallintotehtävää hoitavat	Muut ***
Automaattinen ratkaisumenettely I	21.3.	284	25	3	49	8	6	15	13
Automaattinen ratkaisumenettely II	16.5.	217	20	2	32	4	2	18	13
Tiedonhallintalautakunta I	31.5.	132	18	6	24	8	2	1	8
Asiankäsittelyn metatiedot I	14.6.	334	33	11	63	14	4	5	20
Automaattinen ratkaisumenettely III	19.9.	291	24	9	32	11	4	13	14
Asiankäsittelyn metatiedot II	26.9.	443	32	14	91	17	7	6	26
Metatietomalli – katselmointi I **	4.10.	113							
Tietoturvallisuus hankinnoissa	9.10.	418	30	11	54	11	6	5	39
Metatietomalli – katselmointi II	17.10.	143	25	6	29	7	4	-	12
Tiedonhallintalautakunta II	9.11.	234	23	8	59	10	6	-	12
Säilytysaika-suositukset	17.11.	427	30	11	90	12	6	3	29
Automaattinen ratkaisumenettely IV	14.12.	267	26	3	19	4	3	9	13
Yhteensä		3 303							

* Sisältää myös eduskunnan virastot sekä Ahvenanmaan viranomaiset

** Teknisistä syistä johtuen tietoa tilaisuuteen osallistuneiden henkilöiden organisaatioista ei ole käytettävissä

*** Erityisesti julkisen hallinnon viranomaisille palveluja tuottavia yrityksiä

Suurimman osallistujamäärän saavuttivat tilaisuudet, joissa asiana olivat asiankäsittelyn metatietojen, tietoaineistojen säilytysaika sekä tietoturvallisuutta koskevien tiedonhallintalain vaatimusten toteuttaminen. Näissä tilaisuuksissa korostui hyvinvointialueiden ja kuntien viranomaisten runsas osallistujamäärä. Tilaisuuksiin osallistuneista on merkille pantavaa myös julkista hallintotehtävää hoitavien yksityisten osallistuminen erityisesti automaattista päätöksentekoa koskevien suositusten valmistelusta järjestettyihin tilaisuuksiin.

Tilaisuuksien hyödyt:

Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2023 tilaisuuksista on kerätty tietoa lautakunnan edistämistehtävän kehittämiseksi ja seuraavien vuosien toimenpiteiden suunnittelua varten. Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2023 toimintasuunnitelman mukaisesti kunkin tilaisuuden yhteydessä on pyydetty tilaisuuksiin osallistuneilta suoraa palautetta, miten tilaisuus on vastannut niihin osallistuneiden tarpeita ja mitä osallistujat toivoisivat tilaisuuksien jatkossa sisältävän (mitä jäit kaipaamaan tilaisuudesta?).

Tilaisuuksien hyötyä arvioitiin mitta-asteikolla yhdestä viiteen: 1 = tilaisuus ei vastannut lainkaan tarvetta, 2 = tilaisuus vastasi huonosti tarpeeseen, 3 = tilaisuus vastasi tyydyttävästi tarpeeseen, 4 = tilaisuus vastasi hyvin tarpeeseen ja 5 = tilaisuus vastasi erittäin hyvin tarpeeseen.

Vuoden aikana saatujen palautteiden keskiarvoksi muodostui tilaisuuksien hyvä vastaavuus tiedonhallintalain soveltajien tarpeisiin.

Taulukko 15. Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2023 tilaisuuksien arvioidut hyödyt

Tilaisuus	Päivämäärä	Vastaajat	Miten tilaisuus vastasi osallistujan tarpeita (arvosana 1 – 5 / arvosanojen %-jakauma) *					KA
			1	2	3	4	5	
Automaattinen ratkaisumenettely I	21.3.	116	0,0	0,0	5,2	83,6	11,2	4,1
Automaattinen ratkaisumenettely II	16.5.	60	0,0	0,0	21,7	60,0	18,3	4,0
Tiedonhallintalautakunta I	31.5.	59	0,0	0,0	16,9	67,8	15,3	4,0
Asiankäsittelyn metatiedot I	14.6.	127	0,0	0,0	9,4	76,4	14,2	4,1
Automaattinen ratkaisumenettely III	19.9.	79	0,0	0,0	24,1	59,5	16,5	3,9
Asiankäsittelyn metatiedot II	26.9.	168	0,0	0,0	12,5	65,5	22,0	4,1
Metatietomalli – katselmointi I	4.10.	55	0,0	3,6	20,0	67,3	9,1	3,8
Tietoturvallisuus hankinnoissa	9.10.	118	0,0	0,0	19,5	69,5	11,0	3,9
Metatietomalli – katselmointi II	17.10.	44	0,0	0,0	20,5	61,4	18,2	4,0
Tiedonhallintalautakunta II	9.11.	76	0,0	0,0	10,5	67,1	22,4	4,1
Säilytysaikaosuutukset	17.11.	186	0,0	1,1	5,4	56,5	37,1	4,3
Automaattinen ratkaisumenettely IV	14.12.	61	0,0	0,0	16,4	62,3	21,3	4,1
Yhteensä / keskiarvo			0,0	0,4	15,2	66,4	18,0	4,0

* Arviointiasteikko: 1 = ei lainkaan, 2 = huonosti, 3 = tyydyttävästi, 4 = hyvin, 5 = Erittäin hyvin.

Numeroarvioinnin lisäksi osallistujia pyydettiin esittämään sanallisesti toiveita, miten tilaisuuksia ja niiden sisältöä voisi vielä kehittää edelleen, jotta ne palvelisivat entistä paremmin osallistujia. Palautteissa pyydettiin kertomaan, mitä jäi tilaisuudesta kaipaamaan.

Taulukko 16. Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2023 tilaisuuksien kehittämiskohteet

Tilaisuuden aihe / tilaisuus	I	II	III	IV
Automaattinen ratkaisumenettely	Käytännön esimerkkejä Laissa säädettyjen vaatimusten esittäminen Käytännön linjauksia	Käytännön esimerkkejä Laissa säädettyjen vaatimusten esittäminen Tarkistuslistoja	Käytännön esimerkkejä Kokonaiskuvaa sääntelystä Käsitteiden täsmentäminen	Lisää esimerkkejä Malliasiakirjoja Asian kertausta
Asiankäsittelyn metatiedot	Käytännön esimerkkejä Esitysaineistoja Säilyttämisen vaiheita	Käytännön esimerkkejä Yleistä tietoa asiaan vaikuttavasta sääntelystä Asian kertausta ja työpajoja		
Säilytysaikaosuutukset	Käsitteiden määrittelyä Käyttäjäkokeuksia Seuraavaa tilaisuutta			
Tietoturvallisuus hankinnoissa	Käytännön esimerkkejä Enemmän sopimuksista Enemmän tietosuojaa			
Tiedonhallintalautakunnan tehtävät	Valmisteluajakautaluja Säilytysaikaosuutuksia Seuraavia tilaisuuksia	Tietoa lautakunnan arvioinneista Asioiden syvällisempää käsittelyä Asioiden kertausta		

Lähes kaikkiin tilaisuuksiin toivottiin enemmän aikaa asian läpikäynnille sekä keskustelulle. Myös tilaisuuksien tallentaminen oli toiveena lähes jokaisen tilaisuuden yhteydessä.

3.5.1 Muut viestintätoimenpiteet

Lautakunta osallistui vuoden aikana useisiin muiden toimijoiden järjestämiin tilaisuuksiin pitämällä tilaisuuksissa alustuksia ja esityksiä lautakunnan tehtävistä, toiminnasta sekä toiminnan tuloksista.

Taulukko 17. Tiedonhallintalautakunnan osallistuminen muiden tilaisuuksiin vuonna 2023

Tilaisuus	Päivämäärä	Kohderyhmä	Tiedonhallintalautakunnan viestintä
Kunnallisarkistoyhdistyksen kevätseminaari	28.4.2023	Kuntien arkistonmuodostajat	Toimintalähtöisen asianhallintajaoston valmistelu
Kuntien digisummit	4.5.2023	Kunnat ja kuntayhtymät	Tiedonhallintalautakunnan tehtävät ja toiminta 2023
Sosiaali- ja terveydenhuollon ATK-päivät	23.5.2023	Hyvinvointialueet	Tiedonhallintalain täytäntöönpanon edistyminen
VHT 2023 seminaari	31.5.2023	Valtionhallinnon tarkastajat	Tiedonhallintalautakunnan tehtävät ja toiminta 2023
Arkistopäivät	9.6.2023	Arkistonmuodostajat	Tiedonhallintalautakunnan tehtävät ja toiminta 2023
Lainsäädännön arviointineuvoston ja valtiovarainministeriön tapaaminen	7.9.2023	Lainsäädännön arviointineuvosto	Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointi ja tiedonhallintalautakunnan ohjeet
TAIEX INTPA Workshop on Data Management and Governance, Ulan Bator, Mongolia	13.9.2023	Mongolian tilastoviraston ja hallinnon edustajat	Tiedonhallintalaki ja tiedonhallintalautakunnan tehtävät
Arkkitehtuurin hallinnan yhteistyöryhmä	26.9.2023	ELY-keskukset, KEHA-keskus	Arkkitehtuuri osana tiedonhallintaa
Kunnallisarkistoyhdistyksen syysseminaari	13.10.2023	Kuntien arkistonmuodostajat	Toimintalähtöisen asianhallintajaoston valmistelu
Tietosuoja-, julkisuus- ja tiedonhallintalainsäädäntö lain-säädännön valmistelussa	1.12.2023	Ministeriöiden lainvalmistelijat	Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointi ja tiedonhallintalautakunnan ohjeet
International Research on Information Management legislation	13.12.2023	Hollannin ja Norjan hallinnon edustajat	Tiedonhallintalaki ja tiedonhallintalautakunnan tehtävät

Edellä mainitun lisäksi tiedonhallintalautakunta on sihteeristön ja asiantuntijapalvelujen toimesta viestinyt vuoden 2023 aikana lautakunnan toiminnasta ja sen tuloksista säännöllisesti tiedonhallintalautakunnan verkkosivuilla (www.tiedonhallintalautakunta.fi), sähköpostin jake-lulistalle lähetetyillä kohdennetuilla viesteillä, X:ssä (entinen twitter), LinkedIn:ssä sekä valtiovarainministeriön ICT- ja kunnat-utiskirjeissä.

3.5.2 Lautakunnan jäsenten osallistuminen muiden viranomaisten toimielimiin

Tiedonhallintalautakunta on toteuttanut vuonna 2023 edistämistehtävänsä nimeämällä jäsenistään edustajan lautakunnan ulkoisiin työryhmiin. Vuonna 2023 tiedonhallintalautakunnan jäsenistä Janne Mykrä on nimetty opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman Kansallisarkiston neuvottelukunnan jäseneksi vuosille 2023-2026.

Taulukko 18. Tiedonhallintalautakunnan osallistuminen Kansallisarkiston neuvottelukuntaan

Työryhmä	Kansallisarkiston neuvottelukunta		
Toimikausi	2023-2026	Asettaja	opetus- ja kulttuuriministeriö
Työryhmän tehtävät	Tukee ja kehittää Kansallisarkiston toimintaa, tekee aloitteita ja edistää arkistoalan yhteistyötä.		
Tiedonhallintalautakunnan jäsen	Janne Mykrä	Rooli työryhmässä	Jäsen

Työryhmä	Kansallisarkiston neuvottelukunta
Työryhmän toiminta 2023	Kokous 1/2023: neuvottelukunnan järjestäytyminen, Kansallisarkiston ajankohtaiset asiat, sähköisen arkistoinnin palvelujen laajentaminen, tutkimus ja innovaatiotoiminto, osaamisen kehittäminen ja talous. Kokous 2/2023 (27.9.2023): Kansallisarkiston ajankohtaiskatsaus, Kansallisarkisto TKI-toimijana, talouskatsaus sekä kulttuurikeskustelut Kansallisarkiston strategiatyön osana
Tiedoksi-asioita tiedonhallintalautakunnalle	Kansallisarkiston neuvottelukunnassa on vuoden aikana käyty läpi Kansallisarkiston tulevien vuosien strategiatyötä, toiminta- ja taloussuunnitelmaa sekä käynnissä olevia hankkeita esim. sähköisen arkistoinnin ja massadigitoinnin osalta. Lisäksi on käyty keskustelua Kansallisarkiston henkilöstötilanteesta ja toimintamäärärahoista. Neuvottelukunnassa on keskusteltu tiedonhallinnan ja arkistoinnin saumattomasta yhteistyöstä julkishallinnossa ja näiden asioiden kehittämisestä hyvässä yhteistyössä Kansallisarkiston ja Tiedonhallintalautakunnan kesken.

Tiedonhallintalautakunta päätti kokouksessaan 19.4.2023 yhtenäisestä menettelystä ulkoisiin työryhmiin nimettyjen lautakunnan jäsenten raportoinnista työryhmien osalta. Menettelyn käyttö on aloitettu 24.8.2023.

Keväällä 2023 tiedonhallintalautakunnalle toimitettiin pyyntö osallistua Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen (Valtori) asiakasneuvottelukunnan (ANK) pilvipalveluiden yhteistyöryhmän (PL-ryhmä) työhön laatia ja ylläpitää valtionhallinnon pilvipalvelulinjauksia. Lautakunta päätti 19.4.2023 olla esittämättä jäsentä yhteistyöryhmän työskentelyyn.

4 Toiminnan painopisteiden toteutuminen vuonna 2023

Tiedonhallintalautakunnan 15.12.2022 hyväksytyssä vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa lautakunnan toiminnan painopisteiksi määriteltiin:

Lautakunnan tuotosten vaikuttavuuden parantaminen viestintää kehittämällä

Taulukko 19. Viestinnän kehittämistä koskeneiden tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta	Arvio
Lautakunnan lausuntojen ja kannanottojen vaikuttavuutta parannetaan kehittämällä lausuntojen ja kannanottojen julkaistavaa sisältöä, saatavuutta sekä näihin liittyvää viestintää	Lautakunnan lausunnoista ja kannanotoista ei pystytty muodostamaan lyhyitä selosteita, eikä muodostamaan niistä lautakunnan verkkosivuille omaa osiota.	Ei toteutunut
Lautakunnan ylläpitäminen suositusten vaikuttavuutta edistetään parantamalla suositusten viestintää	Lautakunnan laatimista ja ylläpitämistä suosituksista ei laadittu informatiivisia kuvauksia lautakunnan verkkosivuille, eikä verkkosivuille lisätty tietoa suositusten valmistelun tilanteesta.	Ei toteutunut
Lautakunnan arviointitehtävän tulosten vaikuttavuutta parannetaan kehittämällä arviointitulosten saatavuutta ja viestintää	Lautakunnan arvioinneista laadittiin erilliset arviointiyhteenvedot, mutta yhteenvetoja ei julkaistu lautakunnan verkkosivuilla.	Toteutui osin

Tiedonhallintalautakunnan viestinnän kehittämistä koskevia tavoitteita ei pystytty toteuttamaan johtuen siitä, ettei lautakunnan sihteeristö pystynyt käyttämään suunniteltua työmäärää viestintätoimenpiteiden valmisteluun (ks. kappale 5.5. – Resurssien käyttö). Vuonna 2023 toteutumatta jääneet viestinnän kehittämistoimenpiteet on sisällytetty tiedonhallintalautakunnan vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan.

Lautakunnan toimintaan liittyvien menettelyiden vakiinnuttaminen seuraavaa lautakuntaa varten

Taulukko 20. Menettelyiden kehittämistä koskeneiden tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta	Arvio
Lautakunta kehittää toimintansa keskipitkän aikavälin suunnitelmallisuutta	Lautakunta laati syksyllä vuosien 2025-2028 toiminta- ja taloussuunnitelman, joka luovutettiin valtiovarainministeriölle toimialan kehusehdotuksen valmistelua varten.	Toteutui
Lautakunta tehostaa toimintaansa tarkistamalla lautakunnan tiedonhallintaan liittyvät menettelyt	Lautakunta päivitti sihteeristön toimintaohjeen lautakunnan päätöksenteon ja päätösten valmistelun osalta. Lautakunta otti vuoden 2023 aikana käyttöön menettelyt seurata sihteeristön lautakunnan puolesta toteuttamaa neuvontaa sekä lautakunnan jäsenten osallistumista ulkoisiin työryhmiin.	Toteutui

Tiedonhallintalautakunta hyväksyi kokouksessaan 26.10.2023 toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025-2028. Suunnitelma saatettiin valtiovarainministeriön tietoon ministeriön toimialan kehusehdotuksen laadintaa varten.

Tiedonhallintalautakunta hyväksyi kokouksessaan 2.3.2023 lautakunnan sihteeristön uuden toimintaohjeen, jossa on määritelty aikaisempia ohjeita tarkemmin ja laajemmin lautakunnan päätöksentekomenettelyt sekä päätösten valmisteluprosessit ja valmisteluvastuut. Sihteeristön toimintaohjeeseen sisällytettiin myös tarkemmat menettelyt, joilla lautakunta seuraa toimintansa asianmukaisuutta ja vaikuttavuutta. Uusien menettelyjen mukaisesti lautakunta käsittelee kokouksessaan 24.8.2023 arviota toiminnastaan tammi-kesäkuun osalta. Vuoden 2023 arviointi sisältyy kokonaisuudessa tähän kertomukseen.

Lautakunnan uuden arviointitehtävän toimeenpano

Hallituksen esityksessä eduskunnalle julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskeksi lainsäädännöksi (HE 145/2022 vp) tiedonhallintalautakunnalle suunniteltu tehtävä arvioida automaattisesti ratkaistavien asioiden käyttöönottopäätöksiä tai tiedonhallintalain uudessa 6 a luvussa säädettyjen vaatimusten toteutumista eivät toteutuneet. Lakiehdotuksen eduskuntakäsittelyn aikana tiedonhallintalautakunnalta poistui sekä uusi arviointitehtävä että toimivalta arvioida yleisemmin tiedonhallintalain 6 a luvun vaatimusten ja menettelytapojen toteuttamista. Mainitun vuoksi tiedonhallintalautakunta päätti 24.8.2023 poistaa tehtävää koskevat tavoitteet ja toimenpiteet vuoden 2023 toimintasuunnitelmastaan.

5 Tiedonhallintalautakunnan työskentely vuonna 2023

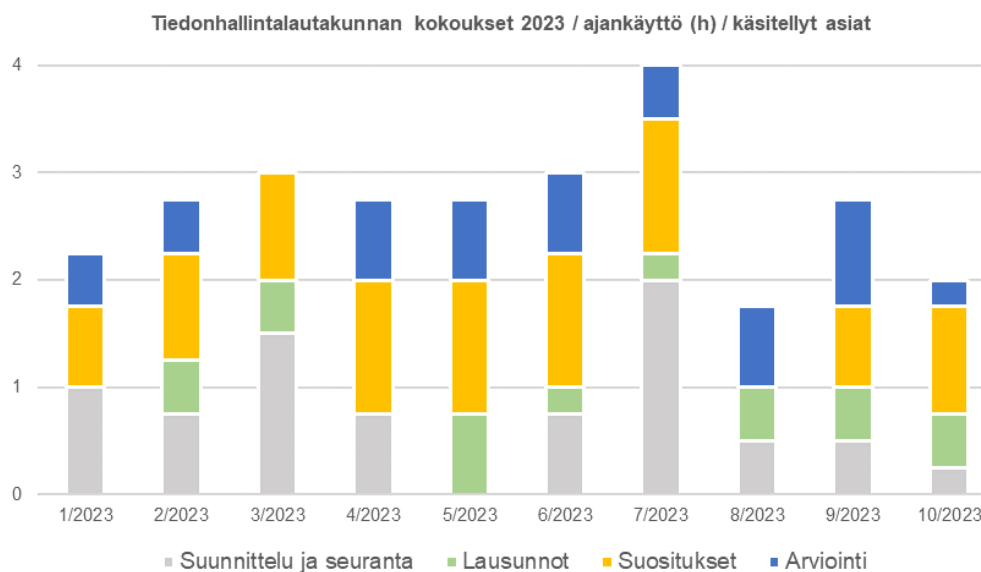
5.1 Tiedonhallintalautakunta

Taulukko 21. Tiedonhallintalautakunnan kokoonpano vuonna 2023:

Puheenjohtajat	Varapuheenjohtaja
Päivi Tommila, työ- ja elinkeinoministeriö	Marja Penttilä, opetus- ja kulttuuriministeriö
Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Minna Romppanen, Maanmittauslaitos	Tomi Kelo, Liikenne- ja viestintävirasto
Leena Storgårds, Tilastokeskus	Outi Ahti-Miettinen, Tilastokeskus
Janne Mykrä, Pääesikunta	Antti Lehto, Eduskunta
Markus Virolainen, Verohallinto	Päivi Pietarila, Keha-keskus
Sanna-Leena Eskola, Oulun kaupunki	Jaana Immonen, Tuomioistuinvirasto
Jaakko Ståhlberg, Turun kaupunki	Ari Andersin, Helsingin kaupunki
Juha Koivisto, Tampereen kaupunki	Heikki Heikkilä, Keha-keskus

Tiedonhallintalautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana 10 kertaa. Kokoukset pidettiin pääosin etäkokouksina. Huhtikuun ja syyskuun kokoukset järjestettiin hybridimuotoisena, jossa osa lautakunnan jäsenistä osallistui kokoukseen paikan päällä ja osa etäyhteydellä.

Kuvio 6. Tiedonhallintalautakunnan kokousten sisältä aihealueittain

Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2023 kokousten yhteenlaskettu kesto oli noin 27 tuntia. Kokouksissa lautakunnan arviointitehtävän toteuttamiseen käytettiin noin 5,5 tuntia, suositusten käsittelyyn 9,5, lausuntoihin 4 sekä toiminnan suunnitteluun ja seurantaan 8 tuntia.

Käsiteltäviä asioita kokouksissa oli yhteensä 66, joista 13 kohdistui lautakunnan arviointitehtävään, 23 suositukseen, 15 lautakunnan antamiin lausuntoihin ja 15 lautakunnan toiminnan suunnitteluun ja seurantaan.

Taulukko 22. Yhteenveto keskeisistä tiedonhallintalautakunnan kokouksissa käsitellyistä asioista:

Kokous	Arvioinnit	Suosituks	Lausunnot	Toiminnan ja talouden suunnittelu
1/2023 (2.2.2023)	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintamalli (selvityspyyntö) Muutosvaikutusten arviointi (selvityspyyntö) 	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintalautakunnan jaostot 2023 		<ul style="list-style-type: none"> Toimintakertomus 2023 Kevään 2023 kokoukset
2/2023 (2.3.2023)	<ul style="list-style-type: none"> Asiakirjajulkisuuskuvaus (tulokset) 	<ul style="list-style-type: none"> Tietoturvaluusuuosuistusten kehitystarpeet Julkri (eOppiva-koulu-tus) Jaostojen kokoonpano 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakirjojen rekisteröinti (valtioneuvoston kanslia) 	<ul style="list-style-type: none"> Tehtävämuutokset (HE 145/2022 vp) Sihteeristön toiminta-ohje
3/2023 (19.4.2023)		<ul style="list-style-type: none"> Automaattinen ratkaisumenettely (suunnitelma) Asiakirjojen säilytysajat (ohjaus) 	<ul style="list-style-type: none"> Käyttöönottopäätöksen muutos (Työllisyysrahasto) 	<ul style="list-style-type: none"> Osallistumispyyntö pilvipalvelulinjausten valmisteluun Vuoden 2024 toiminnan ja talouden suunnittelu
4/2023 (11.5.2023)	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintamalli (tulokset) 	<ul style="list-style-type: none"> Tietoturvaluusuuuden vähimmäisvaatimukset (suunnitelma) Tietoturvaluusuuosuistukset DVV:n palvelussa (suunnitelma) 		<ul style="list-style-type: none"> Vuoden 2024 resurssitarpeet (TA-ehdotukseen) Syksyn 2023 kokoukset
5/2023 (13.6.2023)	<ul style="list-style-type: none"> Muutosvaikutusten arviointi (tulokset) Tiedonhallintamalli (ohjaustoimenpiteet) 	<ul style="list-style-type: none"> Tietoturvaluusuuus hankinnoissa (hyväksyminen) Asiakäsittelyn metatiedot (suunnitelma) Tietojen laatu (suunnitelma) 	<ul style="list-style-type: none"> Tietopyynnöt (Pirkanmaan ELY-keskus) Tiedonsaantioikeudet (Suomen metsäkeskus) Sanastojen linkitys (Sanastokeskus ry) 	
6/2023 (24.8.2023)	<ul style="list-style-type: none"> Palvelujen tiedonhallinta (selvityspyyntö) 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakirjojen salassapito (eOppiva-koulu-tus) Asiakirjojen säilytysajat (hyväksyminen) Tietoturvaluusuuosuistukset DVV:n palvelussa 	<ul style="list-style-type: none"> SFS lausuntopyyntö – asiakirjan metatiedot (päättös lausumisesta) 	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnan seuranta tammi-kesäkuu Muutoksen vuoden 2023 arviointi- ja toimintasuunnitelmaan
7/2023 (21.9.2023)		<ul style="list-style-type: none"> Asiakäsittelyn metatiedot (hyväksyminen) Tiedonhallintamalli ja muutosvaikutusten arviointi (suunnitelma) 	<ul style="list-style-type: none"> Säilytettävien asiakirjojen säilytysmuoto (Kansallisarkisto) SFS lausuntopyyntö – asiakirjan metatiedot (päättös lausumisesta) Sanastojen linkitys (Sanastokeskus ry) 	<ul style="list-style-type: none"> Vuosien 2025-2028 toiminnan suunnittelu
8/2023 (26.10.2023)	<ul style="list-style-type: none"> Palvelujen tiedonhallinta (tulokset) Asiakirjajulkisuuskuvaus - seuranta (tulokset) 		<ul style="list-style-type: none"> Asiakirjojen turvallisuusluokittelu (Kainuun hyvinvointialue) Tietopyyntöjen rekisteröinti (yksityinen) 	<ul style="list-style-type: none"> Vuosien 2025-2028 toiminta- ja taloussuunnitelma
9/2023 (24.11.2023)	<ul style="list-style-type: none"> Arviointikertomus 2022-2023 (1. käsittely) Vuoden 2024 arviointisuunnitelma (1. käsittely) 	<ul style="list-style-type: none"> Automaattinen ratkaisumenettely (hyväksyminen) 	<ul style="list-style-type: none"> Kyberturvaluusuuusdiaktiivin täytäntöönpano (liikenne- ja viestintävirasto) Sote-tietojärjestelmävaatimukset (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos) 	<ul style="list-style-type: none"> Vuoden 2024 toimintasuunnitelma (1. käsittely)
10/2023 (12.12.2023)	<ul style="list-style-type: none"> Arviointikertomus 2022-2023 (hyväksyminen) Vuoden 2024 arviointisuunnitelma (hyväksyminen) 	<ul style="list-style-type: none"> Tiedonhallintamalli ja muutosvaikutusten arviointi (ohjaus) 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakäsittely onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmässä (sisäministeriö) 	<ul style="list-style-type: none"> Vuoden 2024 toimintasuunnitelma (hyväksyminen)

5.2 Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö

Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö koostui vuonna 2023 kahdeksasta valtiovarainministeriön tehtävään määräämästä virkamiehestä.

Taulukko 23. Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö vuonna 2023

Rooli	Nimi
Pääsihteeri	Tommi Oikarinen
Sihteeri	Riitta Autere (24.8.2023 saakka)
Sihteeri	Mika Kuronen
Sihteeri	Tuija Kuusisto (28.2.2023 saakka)
Sihteeri	Eeva Lantto
Sihteeri	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara
Sihteeri	Markus Rahkola
Sihteeri	Heidi Torro (virkavapaalla 1.-31.1.2023)
Sihteeri	Sami Aalto
Sihteeri	Martti Setälä (23.3. – 13.12.2023)

Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö kokoontui vuoden 2023 aikana noin joka toinen viikko.

5.3 Tiedonhallintalautakunnan asiantuntijapalvelut

Digi- ja väestötietoviraston tiedonhallintalautakunnalle tarjoamat asiantuntijapalvelut koostuivat vuonna 2022 kuudesta viraston tehtävään nimeämästä virkamiehestä.

Taulukko 24. Tiedonhallintalautakunnan asiantuntijapalvelujen kokoonpano vuonna 2023

Rooli	Nimi
Palvelun omistaja, jaostosihteeri	Armi Helenius
Jaostosihteeri	Tuula Seppo
Jaostosihteeri	Riitta Alkula
Jaostosihteeri	Matti Toiviainen
Jaostosihteeri	Tuire Saaripuu
Tilaisuuksien suunnittelu, järjestäminen ja fasilitointi, viestintä	Irene Rissanen

Digi- ja väestötietoviraston asiantuntijapalvelut tekivät tiivistä yhteistyötä sihteeristön kanssa. Palvelu koostui pääosin jaostotyöskentelystä, suositusten kirjoitustyöstä ja tilaisuuksien järjestämisestä. Digi- ja väestötietoviraston asiantuntijat ylläpitivät tiedonhallintalautakunnan suositusten ja tilaisuuksien valmisteluun liittyviä palvelu- ja prosessikuvauksia sekä huolehtivat tiedonhallintalautakunnan suositusten sanaston ylläpidosta.

Vuonna 2023 vakiintui myös tapa, jossa tiedonhallintalautakunnan sihteeristö ja Digi- ja väestötietoviraston asiantuntijat säännöllisesti neljännesvuosittain kokosivat yhteen valmistelun tilannetta sekä kehittivät lautakunnan tehtävien valmisteluun liittyviä menettelyjä ja käytänteitä. Lisäksi keväällä 2023 järjestettiin yhteiset työpajat Kotimaisten kielten keskuksen johdolla tiedonhallintalautakunnan suositusten kehittämiseksi.

5.4 Tiedonhallintalautakunnan jaostojen kokoonpano

Vuonna 2023 tiedonhallintalautakunta asetti viisi jaostoa tiedonhallinnan menettelyiden kehittämiseksi: tietoturvallisuusjaosto, toimintalähtöisen asianhallinnan kehittämisenjaosto, julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto, asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto sekä automaattisen ratkaisumenettelyn jaosto.

Jaostoissa valmisteltavat tiedonhallintalautakunnan suositukset ja muut tiedonhallintalain menettelytapojen edistämistoimenpiteet toteutettiin yhdessä jaoston osallistuvien tiedonhallintayksiköiden asiantuntijoiden kanssa. Vuonna 2023 tiedonhallintalautakunnan jaostojen työskentelyyn osallistui jaoston jäsenenä yhteensä 65 julkisen hallinnon asiantuntijaa. Jaostojen jäsenistä valtion virastoista ja laitoksista oli 45 henkilöä, kunnista ja kuntayhtymistä 20 henkilöä, julkisoikeudellisista laitoksista 5 henkilöä, korkeakouluista 2 henkilöä ja hyvinvointialueilta yksi henkilö. Jäsenten lisäksi jaostojen työskentelyyn osallistui useita muita asiantuntijoita julkisen hallinnon viranomaisista.

Taulukko 25. Yhteenveto tiedonhallintalautakunnan jaostoista

Jaosto	Tietoturvallisuus	Asianhallinta	Säilytysaika	Tiedon hyödyntäminen	Automaattinen ratkaisumenettely
Puheenjohtaja (sihteeristö)	Mika Kuronen	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara	Heidi Torro	Tommi Oikarinen	Tommi Oikarinen
Varapuheenjohtaja (sihteeristö)	Martti Setälä	Riitta Autere (24.8. saakka)	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara	Sami Aalto
Jaostosihteeri (Digi- ja väestötietovirasto)	Tuula Seppo	Armi Helenius	Matti Toiviainen	Riitta Alkula	Tuire Saaripuu
Jäsenet (yht.)	16	17	12	4	16
Valtionhallinto	14	10	7	3	11
Hyvinvointialueet	1	--	--	--	--
Kunnat	1	5	4	1	1
Korkeakoulut		1			1
Julkisoikeudelliset laitokset		1	1		1
Kokoukset	7	5	9	4	9
Työpajat	1	8	3	3	4
Tilaisuudet	1	4	1		4

5.4.1 Tietoturvallisuusjaosto

Taulukko 26. Tietoturvallisuusjaoston kokoonpano vuonna 2023

Rooli	Nimi
Puheenjohtaja	Mika Kuronen, valtiovarainministeriö
Varapuheenjohtaja	Tuija Kuusisto, valtiovarainministeriö Martti Setälä, valtiovarainministeriö
Jaostosihteeri	Tuula Seppo, Digi- ja väestötietovirasto
Jäsenet	Olli-Pekka Tiekola, Ruokavirasto
	Juha Kalandar, Ruokavirasto
	Miika Heikkilä, Poliisihallitus

Rooli	Nimi
Jäsenet	Toni Kirjalainen, Palkeet
	Sami Nikula, Palkeet
	Pekka Ristimäki, Digi- ja väestötietovirasto
	Seppo Ruotsalainen, Kuopion kaupunki
	Henri Löthman, Valtori
	Sonja Marjamäki-Ruuskanen, Valtori
	Paula Himanen, Suojelupoliisi
	Ida-Emilia Laasonen, Pirkanmaan hyvinvointialue
	Tomi Kelo, Liikenne- ja viestintävirasto
	Pinja Koskinen, Liikenne- ja viestintävirasto
	Toni Lahti, Tulli
	Antti-Pekka Lammi, Senaatti-kiinteistöt
	Aarre Järvinen, puolustusvoimat

Jäsenten lisäksi jaoston työskentelyyn osallistui asiantuntijoita Valtorista, Hansel Oy:stä, Huld Oy:stä ja Gofore Oy:stä.

Tietoturvallisuusjaosto kokoontui vuoden 2023 aikana 7 kertaa ja järjesti yhden työpajan valmistelun tueksi.

5.4.2 Toimintälähtöisen asianhallinnan jaosto

Taulukko 27. Toimintälähtöisen asianhallinnan kehittämissaoston kokoonpano vuonna 2023:

Rooli	Nimi
Puheenjohtaja	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara, valtiovarainministeriö
Varapuheenjohtaja	Riitta Autere, valtiovarainministeriö
Jaostosihteeri	Armi Helenius, Digi- ja väestötietovirasto
Jäsenet	Sanna-Leena Eskola, Oulun kaupunki
	Reetta Riihimäki, Puolustusvoimien palvelukeskus
	Kati Sääksjärvi, Espoon kaupunki
	Minna-Liisa Mäkiranta, Kansallisarkisto
	Kaisa Rihu, Valvira
	Mervi Björkman, valtioneuvoston kanslia
	Pekka Henttonen, Tampereen yliopisto
	Jari Määttä, Luonnonvarakeskus
	Sari Hyrkäs, koulutuskuntayhtymä OSAO
	Ulla Hurttia, Poliisihallitus
	Jaana Pohjonen, Fimea
	Tarja Nahkiaisoja, Suomen metsäkeskus
	Marjut Vuorinen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Rooli	Nimi
Jäsenet	Juha Laine, Tampereen kaupunki
	Anna Tauriainen, Helsingin kaupunki
	Katja Suomilampi, Verohallinto
	Maiju Hakala, Kansallisarkisto

Jäsenten lisäksi jaoston työskentelyyn osallistui kutsuttuja asiantuntijoita, joiden johdolla tutustuttiin Valtiokonttorin valtionapujärjestelmään, valtioneuvoston robotiikkahankkeeseen ja kirjaamoautomaatioon sekä DigiOne-hankkeeseen.

Asianhallinnan jaosto kokoontui vuoden 2023 aikana 5 kertaa. Kokousten lisäksi jaosto järjesti 8 erillistä työpajaa suositusvalmistelua varten.

5.4.3 Julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto

Taulukko 28. Julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaoston kokoonpano vuonna 2023:

Rooli	Nimi
Puheenjohtaja	Riitta Autere, valtiovarainministeriö (24.8.2023 saakka) Tommi Oikarinen (24.8.2023 alkaen)
Varapuheenjohtaja	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara, valtiovarainministeriö
Jaostosihteeri	Riitta Alkula, Digi- ja väestötietovirasto
Jäsenet	Outi Hermans, Helsingin kaupunki
	Markku Huttunen, Tilastokeskus
	Minna-Liisa Mäkiranta, Kansallisarkisto
	Tarja Riihisaari, Ilmatieteenlaitos

Jäsenten lisäksi jaoston työskentelyyn osallistui asiantuntijoita Maanmittauslaitoksesta.

Julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto kokoontui vuoden 2023 aikana 4 kertaa. Lisäksi pidettiin 3 erillistä työpajaa suositusvalmistelua varten.

5.4.4 Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto

Taulukko 29. Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaoston kokoonpano vuonna 2023:

Rooli	Nimi
Puheenjohtaja	Heidi Torro, valtiovarainministeriö
Varapuheenjohtaja	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara, valtiovarainministeriö
Jaostosihteeri	Matti Toiviainen, Digi- ja väestötietovirasto
Jäsenet	Päivi Hakala, Oulun kaupunki
	Iivari Huhta, oikeusministeriö
	Jani Karell, Kansallisarkisto Tuula Leskelä, Kansallisarkisto (sijainen 2.5.-6.9.2023)
	Tarja Nahkiaisola, Suomen metsäkeskus
	Sari Suomela, Turun kaupunki

Rooli	Nimi
Jäsenet	Sini Tefke, Tulli
	Otto Tuomaala, Espoon kaupunki
	Marjut Vuorinen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
	Elena Waltari, Helsingin kaupunki
	Tiina Åke, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
	Veli-Matti Pussinen, Kansallisarkisto
	Mervi Björkman, Valtioneuvoston kanslia
Jaoston alatyöryhmien vetäjät	Hallintoasiat: Heidi Torro Taloushallinto: Sini Tefke Opetustoimi: Maarit Kivelä Tiedonhallinta: Päivi Hakala

Jäsenten lisäksi jaoston työskentelyyn osallistui asiantuntijoita alatyöryhmiin yhteensä 27 henkilöä.

Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto kokoontui vuoden 2023 aikana 9 kertaa. Lisäksi pidettiin 3 erillistä työpajaa suositusvalmistelua varten.

5.4.5 Automaattisen ratkaisumenettelyn jaosto

Taulukko 30. Automaattisen ratkaisumenettelyn jaoston kokoonpano vuonna 2023:

Rooli	Nimi
Puheenjohtaja	Tommi Oikarinen, valtiovarainministeriö
Varapuheenjohtaja	Sami Aalto, valtiovarainministeriö
Jaostosihteeri	Tuire Saaripuu, Digi- ja väestötietovirasto
Jäsenet	Ari Andersin, Helsingin kaupunki
	Katja Kapanen, Tulli
	Raija Haurinen, Tulli
	Elina Takamäki, Digi- ja väestötietovirasto
	Jussi-Pekka Rantanen, Keva
	Anna Mikkola, Liikenne- ja viestintävirasto
	Katariina Lehtola, Maahanmuuttovirasto
	Susanna Laine, Maahanmuuttovirasto
	Laura Mäkimarttunen, Maanmittauslaitos
	Mari Rantamäki, Rahoitusvakuusvirasto
	Janne Uitammo, Suomen metsäkeskus
	Päivi Rajala, KEHA-keskus
	Olli Sierla, Verohallinto
	Milja Lappalainen, Eläketurvakeskus
	Kimmo Nikkanen, Metropolia Ammattikorkeakoulu
Perttu Kantonen, Valtiokonttori	

Jäsenten lisäksi jaoston työskentelyyn osallistui asiantuntijoita Digi- ja väestötietovirastosta, Patentti- ja rekisterihallituksesta, Tilastokeskuksesta ja Valtiokonttorista.

Automaattisen ratkaisumenettelyn jaosto kokoontui vuoden 2023 aikana 9 kertaa. Lisäksi pidettiin 4 erillistä työpajaa suositusvalmistelua varten.

6 Tiedonhallintalautakunnan resurssien käyttö vuonna 2023

Tiedonhallintalautakunnan toimintaresurssit koostuvat pääosin lautakunnan jäsenten työajasta, valtiovarainministeriön lautakunnan sihteeristöön määräämien virkamiesten työajasta sekä Digi- ja väestötietoviraston lautakunnan asiantuntijapalveluihin nimeämien virkamiesten työajasta. Työajan lisäksi tiedonhallintalautakunnan toimintaa varten on varattu määräraha valtiovarainministeriön toimintamenoista. Lisäksi lautakunnan suositusten valmistelua varten on varattu määräraha Digi- ja väestötietoviraston toimintamenoista.

Tiedonhallintalautakunnan jäsenten ja varajäsenten (osallistumismahdollisuus kokouksiin) lautakunnan tehtäviin käyttämä työmäärä koostui osallistumisesta lautakunnan 10 kokoukseen sekä lautakunnan päätöksenteon edellyttämästä valmistautumisesta. Lisäksi lautakunnan jäsenet ja varajäsenet osallistuivat erilliseen automaattista päätöksentekoa koskeneeseen teemakokoukseen.

Lautakunnalle asioita valmisteleavan sihteeristön ja valmistelua tukevan asiantuntijapalvelujen työmäärä vuonna 2023

Taulukko 31. Sihteeristön ja asiantuntijapalvelujen työmäärä vuonna 2023

Resurssi	Virasto	Työmäärä (htv) / budjetoitu	Työmäärä (htv) / toteuma	Erotus
Sihteeristö	valtiovarainministeriö	2,8	1,8	-1,0
Asiantuntijapalvelut	Digi- ja väestötietovirasto	2,5	2,13	-0,37
	Yhteensä	5,3	3,73	-1,37

Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö ei ole pystynyt muiden tehtävien vuoksi kohdentamaan työaikaansa suunnitellun mukaisesti lautakunnan tehtävien valmisteluun. Tämä on vaikuttanut suoraan myös toimintakertomuksessa esitettyjen tavoitteiden toteutumiseen.

Valtiovarainministeriön määrärahan käyttö vuonna 2023

Taulukko 32. Valtiovarainministeriön määrärahan käyttö tiedonhallintalautakunnan valmisteluun

Menot	Budjetoitu	Toteuma	Erotus
Kokouspalkkiot	10 000	9 950,00	-50,00
Kokouskulut	1 000	0	-1 000,00
Palvelujen ostot	20 000	11 901,54	-8 098,45
Matkustuskulut	1 000	423,30	-576,67
Yhteensä	32 000	22 274,92	-9 725,08

Määrärahan käytön toteutumaan on vaikuttanut suoraan se, ettei sihteeristö ole pystynyt kohdentamaan työaikaansa suunnitellusti tiedonhallintalautakunnan valmisteluun. Erityisesti palvelujen ostojen määrään on vaikuttanut suositusten valmistelun ja julkaisun siirtyminen vuodelle 2024. Vuodelle 2023 suunnitellut suositusten käännöstyöt siirtyvät vuodelle 2024.

Edellä esitettyssä luvuissa ei ole mukana valtiovarainministeriön tiedonhallintalautakunnan sihteeristöön määäämien virkamiesten palkkakustannuksia. Tiedonhallintalautakunnan toiminnan kulut on maksettu valtiovarainministeriön momentilta 28.01.01 (valtiovarainministeriön toimintamenot).

Tiedonhallintalautakunnan suositusten valmistelua ja muiden kehittämistoimenpiteiden toteuttamista varten on vuoden 2023 aikana käytetty 88 947,45 euroa erillisiin asiantuntijapalvelujen hankintoihin. Hankinnat ovat kohdentuneet tietoturvaluussuositusten laadintaan (53 282,43), asiankäsittelyn metatietomallin suunnitteluun ja kuvaamiseen (17 595,02), säilytysaikaratkaisun haastattelututkimukseen (14 770) sekä kielenhuollon ostopalveluihin (3 300). Hankintojen kustannukset on maksettu Digi- ja väestötietoviraston momentilta 28.30.03 (Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot).

Vuoden 2023 aikana toteutettujen eOppiva-koulutusten (Julkri ja Salassa pidettävien tietojen käsittely ja suojaaminen) toteuttamisen edellyttämät 50 147,52 euron kustannukset on katettu JUDO-hankkeen määrärahoista.